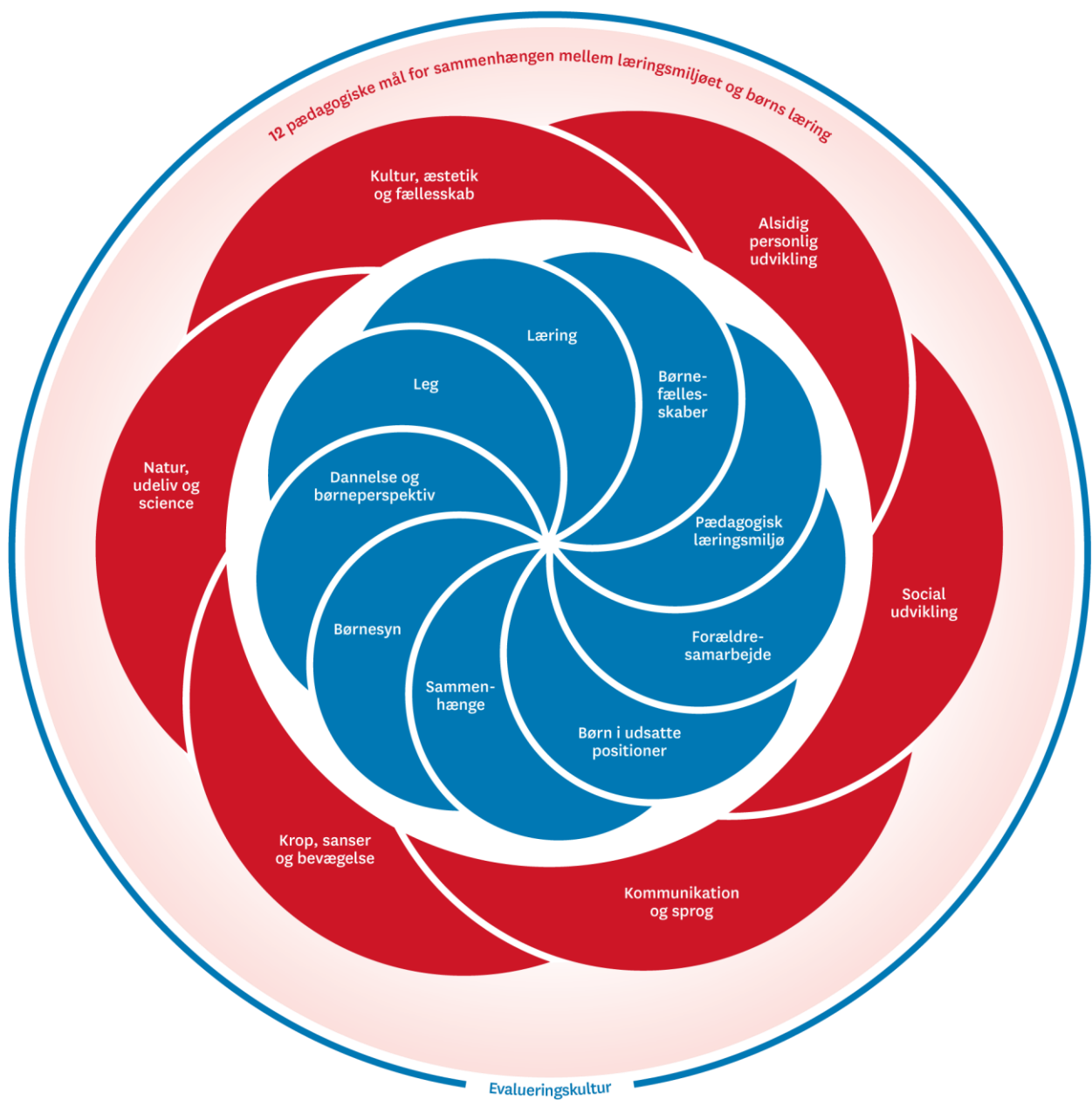

Pædagogisk læreplan for Snertinge Børnehus 2020

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Snertinge Børnehus er en integreret institution med normering til 65 børnehavebørn og 15 vuggestuebørn.

Børnehuset er et ressourcetilbud, hvilket betyder, at 5 pladser er til børn med særlige behov, som visiteres gennem det Fælles Visitationsudvalg. Det pædagogiske afsæt er, at alle børn i et resourcedagtilbud, er alle børn - det vil sige, at det pædagogiske personale arbejder med alle børn.

Pr. 1. august 2020 er Snertinge Børnehus en del af Daginstitutionsområdet Midt, som består af 7 daginstitutioner og en dagpleje.

Området ledes af fælles områdeleder, og en pædagogisk teamleder i hver institution og en i dagplejen.

I børnehaven er børnene aldersopdelt på 3 årgange. I vuggestuen er børnene fordelt i 2 grupper med blandede alder.

Vi bor på en gammel gård, i de 3 af længerne. Der er en stor grøn legeplads og mulighed for at tage bus til skov og strand.

Det er 1. udgave af Den styrkede pædagogiske læreplan. Det er et dynamisk dokument, som vil blive tilrettet og reguleret i takt med at personalegruppen arbejder med udviklingen af den pædagogiske praksis.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

- *Barnet opfattes grundlæggende som et kompetent og selvstændigt individ, med ret til at være barn og udvikle sig i eget tempo*

I Snertinge Børnehus mødes børnene af anerkendende, nærværende voksne der skaber rammen for at barnet får tid, rum og ro til at udvikle sig. De voksne viser forståelse via en anerkendende tilgang til barnet. Frem for skæld ud, stilles opklarende spørgsmål. Der gives kropslige signaler om invitation til omsorg overfor barnet.

- *De voksne drager omsorg for børnene, samtidig med at de stimuleres og udfordres for at understøtte deres trivsel, læring og udvikling og dannelse*

De voksne har forståelse for barnets udvikling/alder. De kommunikerer, og er sammen med barnet ud fra denne forståelse, f.eks. når der gives en kollektiv besked til børnegruppen, gives der efterfølgende individuelt besked/guidning til de børn der har behov for det.

Den voksne er i stand til at aflæse børnenes signaler/behov, og tilrettelægger dagen herud fra, f.eks. hvis barnet har sovet dårligt, tilpasses dagens aktiviteter, så der tages de nødvendige hensyn, samtidig med at barnet understøttes i sin udvikling.

- *Barnet ses som aktivt medskabende af egen læring og udvikling, i rammer det pædagogiske personale er ansvarlige for.*

Børnene inddrages i beslutninger ud fra få valgmuligheder.

I forpligtende fællesskaber følger vi gruppens spor, interesser, initiativer og engagement, blandt andet ud fra læreplanstemaerne. Børnene får valgmuligheder i forhold til deres alder og udvikling. I dagens samling, inviteres barnet ind som aktiv deltager, der lyttes og handles på børnenes idéer og forslag. Eks. når børnene får at vide der er forældremøde, og spørger hvornår der er børnemøde, og der efterfølgende afholdes børnemøde. Der er plads til at følge barnets egne initiativer – f.eks. en dreng der bliver inspireret af en lego-figur fra en

anden gruppe, som han gerne vil lege med. Pædagogen tager et billede af figuren og de laver en fælles figur i deres egen gruppe, legen udvikler sig og andre børn kommer til.

Al indlæring/læring præsenteres via leg, legende tilgang og sanselige input – f.eks. tal leges ind via spil, sange, rim og remser.

Det 5-årige barn er dagligt i forpligtende fællesskab om formiddagen hvor der stilles krav, som udfordrer musisk, sprogligt, motorisk, kognitivt og kreativt – tilliden opbygges via tydelige og velforberejede voksne, der guider og støtter gennem alle processer.

Dannelse og børneperspektiv

- *Begrebet dannelse refererer til en dybere form for læring, hvor barnet som aktiv deltager forankrer værdier og viden i egen personlighed
Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring, socialt, kognitivt, motorisk og følelsesmæssigt. Der skal inviteres til deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.*

De voksne påtager sig rollen som opdrager, og rollemodel for barnets positive dannelse. Det kan være, at der tales om hvordan man opfører sig når man handler i Brugsen, eller ved at have et kendt regelsæt for spisesituationen, hvor børnene lærer at være sammen om et måltid, og denne form for fællesskab.

Der guides og vejledes i at være hensynsfuld, og kunne indgå i sociale sammenhænge – f.eks. samling hvor der ventes på tur og lyttes til hvad andre fortæller, og der deles om fælles frugt.

Den voksne går aktivt ind og hjælper barnet, som har svært ved at overskue at være i demokratiske sammenhænge, ved at spørge ind til deres bud på fælles løsninger, og giver barnet forslag, som det kan vælge mellem for at nå til enighed.

Leg

- *Legen har en værdi i sig selv, og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.*

Indenfor den ramme som de voksne har sat omkring indretning af stue og eksterne rum, kan børnene organisere deres leg, og selv vælge indhold og legetøj. Den voksne har ansvar for, at der skabes rum og mulighed for alle børns aktiviteter. Både de stille og de motorisk aktive lege.

Den voksne engagerer sig i legen og videns deler med børnene, og udvikler deres leg, ved f.eks. at stille spørgsmål til rollerne og deres funktioner; hvad laver far når han går på arbejde, hvad skal lægen gøre når babyen er syg.

I vuggestuen skabes rammer for at børnene tilbydes alsidig mulighed for leg og legetøj. De voksne indgår i legen, for at inspirere og udvikle med fantasi og rammesætning.

Læring

- *Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.*

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer samt ved at eksperimentere med f.eks. materialer og gøre opdagelser.

Der arbejdes ud fra det perspektiv, at børn lærer hele tiden, og at legen er grundlæggende for børns læring.

Børnene tilbydes mange forskellige materialer i deres aktiviteter. F.eks. males der ikke kun med pensel på papir, men også med fingrene, fjer, krøllet stanniol, på gamle bildæk eller sten.

Motorisk er der fokus på at bruge alle muligheder for bevægelse, ude og inde. Stole og borde der kan kravles på, over og under.

Vi har et stort motorikrum, hvor der opstilles baner, med mulighed for at styrke den motoriske udvikling på alle punkter, samt en stor legeplads, hvor børnene f.eks. kan klatre i træer, cykle, gynges og lege i en lille skov.

Hverdags aktiviteter, som f.eks. oprydning, udsækning af frugt, dække bord, af og på klædning, rutiner med toiletbesøg, garderoben, indgår som aktiviteter til styrkelse af barnets læring og motoriske udvikling.

Der arbejdes med forpligtende fællesskaber, med turtagning, det at kunne være i centrum og konflikthåndtering.

Der tages udgangspunkt i børneperspektivet, når læringsprocesserne i den enkelte gruppe planlægges, med fokus på at børnene undersøger, opdager og forstår indholdet.

Det er vigtigt med positive relationer, og vi arbejder på at være nærværende voksne, med bevidsthed om at børn lærer forskelligt, og at det enkelte barn skal have den nødvendige tid til at tilegne sig ny læring.

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til.

Det er det pædagogiske personales ansvar/opgave at skabe balance mellem individ og fællesskaber.

Vi arbejder bevidst med at sociale spilleregler og inddragelse af alle børn i fællesskabet.

Børnene guides og vejledes i hvordan de kan indgå i legen/gruppen. Der arbejdes med aktiviteter der gør at børnene kommer i forskellige grupper, og på den måde bliver præsenteret for nye venskaber.

Den voksne veksler mellem at tage initiativ, og være afventende og støtte børnenes egne initiativer i spillet, med fokus på at alle skal være en del af fællesskabet.

Dagligdagen rummer også mulighed for at trække sig og få ro til en pause/leg for sig selv.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I børnehuset er der fokus på at give barnet en god og tryk aflevering med nærværende voksne, der vinker med barnet, og aflæser barnets behov for hjælp til at komme godt i gang med dagen.

Der arbejdes ud fra tænkningen om, at barnet lærer hele tiden. Det betyder at der er bevidsthed om, at der er læringsrum alle steder.

I garderoben, på toilettet, i køkkenet, i grupperummet, på legepladsen eller når vi færdes i lokalområdet.

Hverdagsrutiner som bleskift, tid i garderoben, oprydning eller borddækning betragtes som vigtige tider for læring, hvor barnets udvikling understøttes.

Indretningen af de enkelte lokaler/områder veksler og tager udgangspunkt i børnegruppens behov og initiativer.

Læringsmiljøet gennem dagen består udover de fysiske rammer også af den fælles opmærksomhed, som er grundlaget for den gode sociale relation, kommunikation, sproglige udvikling og kontakt.

Hvilket indebærer, at børnenes læring ikke er afgrænset til pædagogiske aktiviteter om formiddagen, men finder sted gennem hele dagen.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene er de primære voksne i børnenes liv, og har det primære ansvar for børnenes trivsel. Derfor inddrages forældrene aktivt omkring deres barns dannelse, læring, trivsel og udvikling.

Den daglige kontakt til forældrene vægtes højt. Det giver en bedre forudsætning for at understøtte barnet gennem dagen, at personalet bliver orienteret om eventuelle forhold der kan spille ind på barnet. Dårlig søvn, mad eller hændelser der er sket i familien.

Ligeledes vægtes det, at forældrene får information om barnets dag i institutionen ved afhentning, så der skabes en sammenhæng i barnets hverdag.

Der afholdes samtaler i det nødvendige omfang, med dialog om barnets trivsel, og om eventuelle fælles tiltag der kan iværksættes for at øge barnets udvikling og trivsel.

Sommerfest – arbejdsdag – bedsteforældredag – farvelfest, er eksempler på arrangementer hvor forældrene inddrages i børnehusets liv.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn i børnehuset har krav på at blive stimuleret og mødt med positive forventninger. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af fællesskabet.

Børnehuset er ressourcetilbud med plads til 5 børn med særlige behov. Der er to ekstra pædagoger ansat til at understøtte børnene i deres udfordringer. Børnene er en del af den øvrige gruppe, med ekstra støtte fra pædagogerne.

For børn der ikke er indskrevet på en ressourceplads, men betragtes som værende i en udsat position, tilrettelægges dagens aktiviteter, med plads til differenceret deltagelse. Barnet udfører måske halvdelen af opgaven eller deltager kun i halvdelen af samlingen, og på den måde bliver tilgodeset på sine behov for fællesskab og egne behov.

Der tilbydes skærmede lege i små grupper.

Børnehuset har tæt samarbejde med psykolog, logopæd og sagsbehandler. Der afholdes samarbejds møder med forældrene, med dialog omkring barnets/familiens udfordringer og muligheder for tiltag og hjælp. Samarbejds møderne iværksættes altid i tæt samarbejde med forældrene. Der udarbejdes kompetencehjul og handleplan for de børn hvor det vurderes der er behov for en ekstra indsats.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

I børnehuset er de kommende skolebørn samlet i én gruppe hele dagen.

Tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde tager udgangspunkt i at gøre børnene så skoleparate som muligt, gennem leg og socialt samvær.

Med udgangspunkt i læreplanstemaerne, er der i fællesskab mellem skole og institutioner i kommunen udarbejdet 10 skoleparathedskompetencer, der arbejdes hen imod.

Personlige kompetencer

1. Selvværd: Barnet indgår aktivt i både store og små fællesskaber. Barnet har mod på at prøve forskellige ting, lyst til at ytre sig og tør fejle.
2. Kognitiv modenhed: Barnet kan tilsidesætte egne behov, vente på tur samt modtage en kollektiv besked og agere herefter. Barnet kan koncentrere sig i 5 minutter, selv bære sin taske samt selv finde sin madpakke frem og pakke den væk igen.

Sociale kompetencer

3. Fællesskab: Barnet kan indgå i fællesskaber og kan respektere forskelligheder. Barnet kan indgå i legerelationer og være en god kammerat.
4. Indgå i forskellige kontekster: Barnet kan tilpasse egen adfærd til de forskellige kontekster dagen igennem.

Sproglige kompetencer

5. Alderssvarende sprog: Barnet kan anvende og forstå sprog alderssvarende, herunder har kendskab og forståelse for bogstaver, tal, sang, rytme, rim og remser.
6. Alderssvarende dialog: Barnet kan fortælle/genfortælle en historie og deltage i gensidig dialog. Barnet kan have en dialog om hverdagens aktiviteter.

Krop og bevægelse

7. Selvhjulpenhed: Barnet kan selv tage sit tøj af og på, kan klare toiletbesøg, kan tørre sig og kan vaske hænder.
8. Bruge kroppen: Barnet kan holde på en blyant, bruge kroppen i leg (deltage i frikvarter og ikke være bange for fysisk aktivitet) og kan få arousal op og ned.

Natur og naturfænomener samt kultur og kulturforståelse

9. Kulturelle udtryksformer: Barnet kan udtrykke sig gennem sang, rim og remser, drama, musik og billedkunst, hvori barnets fantasi kommer i spil.
10. Udforske naturen: Barnet er nysgerrigt og eksperimenterende i forhold til naturen og kan bruge naturen som en naturlig del af hverdagen. Barnet kender de forskellige årstider, kan være ude i al slags vejr samt gå en tur på 4 km.

Børnehuset har et formaliseret samarbejde med den lokale folkeskole.

Der er udarbejdet årsplan for samarbejdet.

De kommende skolebørn besøger skolen hver tirsdag og låner gymnastiksalen til motorisk leg.

Der afholdes aktivitetsdag for kommende skolebørn og indskolingen.

Kommende skolebørn prøver at gå i skole en dag, sammen med pædagogerne, og der er besøgsdag i SFO.

Pædagoger og skolens personale afholder overleveringsmøde, hvor der informeres om eventuelle særlige behov det vil være godt at tage hensyn til.

Børnehaveklasselæreren kommer på besøg i børnehaven og er sammen med børnene en formiddag i deres læringsgruppe.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Lokalområdet bruges til ture til skov og strand, samt besøg hos lokale landmænd.

Der handles med børnene i den lokale Brugs.

I forbindelse med arrangementer, har Brugsen sponsoreret frugt, og erhvervsforeningen har bidraget med blomster.

Skolens gymnastiksal anvendes på ugentlig basis.

De ældste børn går Lucia på plejecentret og der er børnegudstjeneste til jul.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnehuset er meget bevidst om vores rolle som medskabere af et godt miljø, hvor man som barn, forældre og ansat føler sig velkommen og set.

Der observeres gennem dagen om det enkelte barn viser tegn på trivsel gennem egen eller fælles leg, aktiviteter og i relationer og samvær med børn og voksne.

Det gode psykiske børnemiljø understøttes ved at møde det enkelte barn anerkendende. Det er vigtigt at barnet føler sig tryk, og set som det er. Der fokuseres på dagens små og store succeser. Barnet støttes ud fra nærmeste udviklingszone, for at give plads til udvikling i det tempo der er rigtigt for det enkelte barn.

Børnehusets fysiske rammer indrettes med udgangspunkt i den gruppe der primært bruger det enkelte rum. Der tages hensyn til alder og udviklingsniveau i forhold til materialer og legetøj der gøres tilgængeligt, og indretningen ændres i forhold til behov hos børnene, eller hvad der pædagogisk vurderes at give bedst mening.

Der ligger vægt på at huset fremstår rent og ryddeligt, og at der er en imødekommende atmosfære når man træder ind i huset.

Børnenes produktioner præsenteres med omhu, så der vises værdi for deres indsats.

Legetøj, spil og inventar der ikke er intakt kasseres, så det der står på hylderne er brugbart og inspirerende at anvende.

Der indrettes mindre legemiljøer, for at skabe rum for leg i små grupper.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I dagligdagen hjælper vi det enkelte barn til at sætte ord på egne og andres handlinger, ønsker og følelser. Dette kommer f.eks. til udtryk under samling, hvor barnet får mulighed for at øve sig i at tale højt, være i fokus, lytte til andre samt træffe valg f.eks. ved at bestemme hvilken sang der skal synges. Dette

medvirker til, at barnet opnår følelsen af at blive set, hørt, respekteret, og indgå i en demokratisk proces, samt mærke sig selv som individ og del af et større fællesskab.

For at skabe de bedste udviklingsbetingelser, er der fokus på at tilrettelægge aktiviteterne, så der tages hensyn til barnets nærmeste udviklingszone.

I løbet af en dag, vil børnene møde udfordringer, som at vente på tur, være selvhjulpne med tøj, og konflikt-håndtering. De voksne motiverer, guider og støtter barnet, så vi på en anerkendende måde viser, at vi har troen på at barnet kan mestre situationerne. Med den voksnes positive forventning og tro på barnets evner, vil barnet kunne opleve succes ved selv at kunne klare udfordringen.

Vi er i dialog med forældre om barnets trivsel og alsidige personlige udvikling i hverdagen, for at understøtte barnets generelle udvikling både i institutionen og i hjemmet.

For at understøtte barnets alsidige udvikling, inddrages flere af læreplanstemaerne gennem dagen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At have en god ven, og være en del af et fællesskab, medvirker til at skabe trivsel for barnet. Vi hjælper barnet med at udvikle positive strategier til både at indgå i socialt samspil samt konflikthåndtering. Vi støtter barnet i at udtrykke sig verbalt og nonverbalt, samt til at kunne sige fra, når egne grænser overtrædes. Ligeledes taler vi med børnene om forskellighed - herunder at vi tænker og handler forskelligt. Vi har både fokus på de sociale fællesskaber i voksenstyrede aktiviteter i større og mindre grupper samt i den frie leg.

De voksne agerer som rollemodel i det pædagogiske læringsmiljø, hvor børnene kan spejle sig i det de ser og hører i dagligdagen.

Der fokuseres på den ønskede adfærd frem for at kommentere/rette på negativ adfærd. Herigennem viser vi børnene at have tolerance og forståelse over for hinanden - også selvom der opstår en forskellighed. Vi italesætter overfor børnene, hvad andre børn har som styrke og anvender disse ressourcer ind i den demokratiske dannelse. Barnets hjælpsomhed italesættes, f.eks. når det venter på tur, siger goddag/farvel etc.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

De voksne er tydelige sproglige rollemodeller, som skaber sammenhæng mellem den verbale og den non-verbale kommunikation. I kommunikationen prioriteres det, at børn og voksne kan have øjenkontakt og se hinandens mimik, idet det fremmer mulighed for dialog. Barnet får tid til at svare, og opmuntres til turtagning i dialogen ved at den voksne bygger ovenpå og udvider barnets kommunikation. Dette foregår i de daglige rutiner, såvel som i det tematiske sprogarbejde. I det fysiske læringsrum præsenteres børnene for skriftsprog og understøttende illustrationer. Kommunikation og sprog er grundlæggende for at kunne indgå i fællesskaber med andre, derfor arbejdes der med læreplanstemaet hele dagen i tæt samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Der igangsættes aktiviteter, der understøtter barnet i at være aktivt deltagende og gøre sig egne erfaringer i at bruge sine sproglige kompetencer. Her er det en forudsætning, at barnet øver sig i at lytte og bruge egen stemme. Dette sker i hverdagens leg og dialoger, samt i tilrettelagte aktiviteter såsom dialogisk læsning, sange/sanglege og rim og remser.

Et vigtigt element er desuden, at barnet øver sig i at sætte ord på egne tanker og oplevelser, så barnets eget perspektiv kommer i spil. Børnene gives mulighed for at kommunikere på forskellige måder ved inddragelse af babytegn, piktogrammer o.l. Desuden vægtes det højt, at barnet har mulighed for at øve sig både i relationen voksen-barn, barn-barn og i det større børnefællesskab.

Forældrene bliver involveret i barnets sproglige læring gennem daglig dialog, forældresamtaler, hverdags opslag og konkrete opgaver.

I samarbejdet giver vi råd og vejledning til forældre om hvordan der kan arbejdes med sprog i hjemmet. For børn i udsatte positioner iværksættes særlige tiltag i samarbejde med forældre og evt. tale/hørekonsulent.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores læringsmiljøer inde og ude giver mulighed for, at barnet kan styrke og udfordre sin krop. Uderummet giver barnet stor mulighed for at sanse og bevæge sig. Ved brug af legeplads og naturen omkring os, skabes der varierede bevægelsesmuligheder. Vi er opmærksomme på at vores rum og regler ikke sætter begrænsninger for barnet – f.eks. kan indelege flyttes ud, og gangarealer bruges til motorikbaner.

I legen såvel som i aktiviteter er der fokus på, at barnet bruger og udforsker sin krop – eks. motorikbane, cykelbane, sanse-lege og yoga.

De voksne er kropslige rollemodeller, og deltager aktivt i bevægelseslege.

Barnets kropslige læring fremgår gennem leg og brug af kroppen. Krop, sanser og bevægelse tænkes derfor ind i alle de aktiviteter og temaer vi tilbyder børnene gennem dagen. Desuden er der i det frie rum rig mulighed for at alle børn kan bruge, og få udfordret deres kroppe. Hverdagen tilrettelægges så barnet gennem hele dagen får mange muligheder for at bruge sin krop og gøre sig erfaringer med den – eks. barnet kravler selv op på en stol, tager selv tøj på. Der er plads til alle former for leg – rolige såvel som vilde eller risikofyldte.

I hverdagen tilbydes materialer der opfordre børnene til at være fysisk aktive – tæpper, puder, stole, borde, kegler, hulhopringe, bolde.

Når aktiviteterne planlægges, er der fokus på motorik og sanser.

Vi er i dialog med forældrene om deres barns motoriske udvikling, og giver vejledning i hvordan de kan understøtte denne.

For børn i udsatte positioner, sætter vi i samarbejde med forældrene og eksterne samarbejdspartnere, særligt tilrettelagte motoriske forløb i værk.

Der skabes sammenhæng til lokalområdet ved brug af skolen, plejecentret og den nærliggende natur.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi tager på ture ud i naturen for at sanse og opleve plante- og dyrelivet. På turene kan man få et kendskab til naturen, få åbnet sine sanser, man kan opleve årstidernes skifte og blive opmærksom på den jord, vi lever på.

Vi tager på ture til Røsnæs Naturskole, Jyderup skoven og Havnsø strand og havn.

Livet på legepladsen og i nærmiljøet kan også give naturoplevelser. Man kan finde insekter, plante blomsterløg og huske at "den dér blomst plantede jeg for længe siden". Børnene bliver opmærksomme på, at byen også rummer naturoplevelser og at naturen er noget, vi skal værne om.

Børnene er ikke styret af et behov for målrettet viden og information, men styret af lysten til at opleve og undersøge verden helt konkret.

Det er pædagogernes ansvar at iscenesætte rammer, der kan fordre opmærksomhed, aktiv sansning, undersøgelser og eksperimentering, så børnene kan udvikle og kvalificere deres legeverden selv. Naturen giver rig mulighed for de fire elementer i den kropslig-sanssemæssige læring: iagttagelse, undersøge, eksperimentere og øve sig. Der arbejdes med årstidernes skifte og vejret. Denne tilgang understøtter et børneperspektiv på science.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi vægter fællesskabet og samværet. Vi øver os i at være sammen i både små og store fællesskaber. Demokratiet er i fokus. Børnene øver sig i at ytre sig i gruppen, at lytte til andre og at vente på tur. Vi har børn der kommer fra forskellige kulturer, hvilket giver anledning til gode dialoger.

Til samling, drøfter vi normer og regler og hvad der optager børnene. Vi taler bl.a. om “hvem bor hjemme hos jer”, vi bor forskelligt - nogle har 2 mødre osv.

Vi markerer årets traditioner – påske/julefrokost – julesange og Lucia, både med forældre og på plejehjemmet. Der arbejdes kreativt med aktiviteter i forholdt til traditionerne – julegaver, gækkebreve, billeder og anvendelse af mange forskellige materialer.

I hverdagen gør vi brug af rim og remser, eventyr f.eks. de tre bukkebruse fortælles og leges.

Der er flere årlige busture, bl.a. til Naturskolen, vi fejrer børnenes fødselsdage, planteday med bedsteforældre m.m. Der er teaterforestillinger et par gange årligt.

Vi bruger måltidet som samlingspunkt, hvor madkulturen er i fokus. Vi spiser i små grupper, så der er tid til nærvær og dialog.

Vi vægter læsning, sang, musik. Bøger på forskellige niveauer – billedbøger, og længere oplæsningshistorier. Bøger er i børnehøjde, da bøger er en måde at udtrykke sig på.

En gang om ugen, kommer der musiklærer fra den kommunale musikskole, og underviser børnene i sang og rytmik.

Vi vægter stuemiljøer - hvor der er plads til at børnene kan udfolde sig kreativt. Rummene udsmykkes med børnenes egne kreationer, og vi er opmærksom på æstetikken i indretning.

Gennem kultur, æstetik og fællesskab understøttes både barnets alsidige personlige samt sociale udvikling. Barnet udvikler krop og sanser gennem kropslige og sansemotoriske aktiviteter samt bevægelseslege. Barnets kommunikative og sproglige kompetencer udvikles bl.a. gennem dialog, sang, musik, kreativitet og

bevægelse. Ved at have fokus på kultur, æstetik og fællesskab i udelivet, understøttes barnets forståelse af natur, udeliv og science.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Personalet evaluerer løbende på personalemøder. Vi bruger Handlingskemaet fra EVA-materialet (tilpasset Kalundborg kommune) når vi planlægger aktiviteter. Data herfra gemmes til den endelige evaluering og dokumentation.

Børnene spørges før og efter et større projekt, så deres ideer og meninger kommer med i evalueringen.

Forældrene spørges til forældremødet og data gemmes til endelig dokumentation.

Dokumentation foretages fortrinsvis digitalt. Der er daglig eller ugentlig dokumentation i form af fortællinger og billeder på børneintra. (senere AULA) Børnenes "produkter" udstilles på stuen.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi dokumenterer og gemmer alle vurderinger/målinger/udsagn og refleksioner på alle 12 fastsatte mål og udgiver på hjemmesiden efter 2 års perioden. Der er dog begrænsninger i forhold til GDPR og billeder af børn på hjemmesiden i dokumentations øjemed.

Vi laver en samlet dokumentation der er overskuelig og let læselig for alle brugere/forældre

Intern dokumentation består i opsamlinger på personalemøderne.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

